

RAPPORT

Compensatie- gebieden RegioExpres

Quickscan ecologie

Versie: 3.0

Status: Vrijgegeven

Datum: 10-11-2023

Kenmerk: B85-F.J.-HS-RAP-
23006059

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Locatie	1
1.3 Activiteiten	4
1.4 Wettelijk kader	6
1.5 Doel	7
2 Methode	8
2.1 Beschermde gebieden	8
2.2 Beschermde soorten	8
2.2.1 Bureaustudie	8
2.2.2 Oriënterend veldbezoek	8
2.2.3 Informatie inwinnen bij gebiedsdeskundige	9
2.2.4 Effectbepaling beschermde soorten	9
2.2.5 Vervolgstappen	9
2.3 Beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming)	9
3 Resultaten	10
3.1 Beschermde gebieden	10
3.1.1 Natura 2000-gebieden	10
3.1.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)	11
3.1.3 Groene Ontwikkelingszone (GO)	12
3.2 Beschermde soorten	13
3.2.1 Vaatplanten	13
3.2.2 Vogels	13
3.2.3 Grondgebonden zoogdieren	16
3.2.4 Vleermuizen	19
3.2.5 Reptielen	22
3.2.6 Amfibieën	23
3.2.7 Vissen	25
3.2.8 Ongewervelden	25
3.3 Invasieve exoten	26
4 Conclusie	27
4.1 Beschermde gebieden	27
4.1.1 Natura 2000-gebieden	27
4.1.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)	27
4.1.3 Groene Ontwikkelingszone (GO)	27
4.2 Beschermde soorten	28
4.2.1 Maatregelen	29
4.3 Invasieve exoten	30
5 Bronnen	31

Colofon

32

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

33

Inleiding

1.1 Aanleiding

De RegioExpres Achterhoek is een dieseltrein die tussen Arnhem en Doetinchem als sneltrein rijdt (non-stop) en tussen Doetinchem en Winterswijk als stoptrein (stoppend op alle stations) rijdt. Om de frequentie aan treinen per uur te kunnen verhogen op het traject Arnhem – Doetinchem zijn spooraanpassingen benodigd. Er zijn twee quickscans uitgevoerd om de effecten van de werkzaamheden op de beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden te bepalen: één quickscan voor de werkzaamheden van de spoorverdubbeling¹ en één quickscan voor de werkterreinen (en andere tijdelijke ingrepen)². Uit de quickscans is gebleken dat de werkzaamheden ruimtebeslag hebben op het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. De aangetaste gebieden van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone moeten, conform de provinciale verordening, elders gecompenseerd worden. Het gaat in dit geval om compensatie van het Gelders Natuurnetwerk en versterking van de Groene Ontwikkelingszone. De vereisten voor deze ingrepen worden beschreven in de GNN-/GO-toets (in voorbereiding).

Vier deelgebieden zijn aangewezen om compensatie te realiseren, in de vorm van natuurbeheertypen en nieuwe natuurelementen. Op deze locaties zullen grondroerende werkzaamheden plaatsvinden en ook bomen geplant worden, afhankelijk van de invulling van de compensatie. Bij dergelijke werkzaamheden is het vanuit de natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. ProRail heeft aan Movares gevraagd om middels een quickscan ecologie de voorgenomen ontwikkeling te toetsen aan de relevante wetgeving en beleid. In onderhavige rapportage worden de resultaten van de quickscan ecologie ten behoeve van de aanleg van de compensatiegebieden besproken.

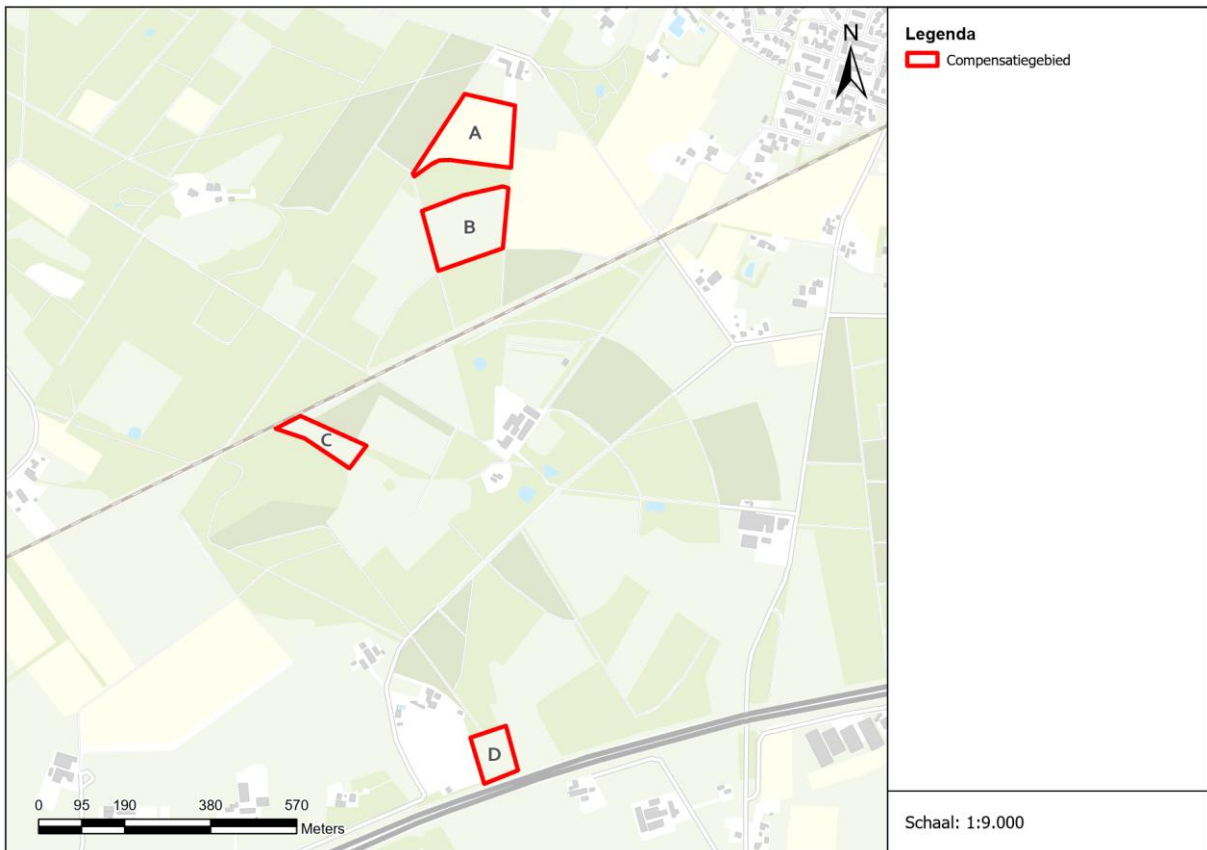
1.2 Locatie

Het plangebied betreft de vier compensatiegebieden (A t/m D) gelegen in nabijheid van het spoortraject tussen Wehl en Didam (Figuur 1.1). De vier gebieden bestaan uit voornamelijk open velden met verschillende functies (Figuur 1.2 t/m 1.5). Op deze percelen wordt natuur gerealiseerd en er worden houtwallen aangelegd (Figuur 1.6 & 1.7). Daarnaast worden verschillende paden en percelen in de omgeving opgehoogd (Figuur 1.8 t/m 1.9). In het gehele plangebied staat geen bebouwing. De gebieden zijn gelegen in het gebied wat bekend staat als natuurgebied Stille Wald, bestaande uit afwisselend bos- en agrarische percelen.

- Gebied A: gebied A is 2,32 ha groot en bestaat uit een maïsveld waarin twee vrijstaande eiken groeien. Het veld grenst aan de noordzijde aan een achtertuin en wordt aan de west- en zuidkant omringd door bosschages. Aan de oostelijke zijde van het perceel staat een bomenrij. Het voornemen is om hier kruiden- & faunarijk grasland en gedeeltelijk dennen-, eiken- & beukenbos te realiseren. Aan de noord- en oostkant wordt een houtwal en houtsingel aangelegd;
- Gebied B: gebied B is 2,28 ha groot en bestaat uit grasland. Het gebied wordt begrensd door bosschages aan de noord- en zuidkant, door bomenrijen aan de oostkant en door andere agrarische velden aan de westkant. Het voornemen is om aan de westkant van het perceel een houtwal en houtsingel aan te leggen;
- Gebied C: gebied C is 0,74 ha groot bestaat uit een paardenweide. De weide wordt aan drie zijden omringd door bosschages. De noordwestzijde van dit perceel grenst aan de spoorbaan. Het voornemen is om hier vochtig hooiland te realiseren;
- Gebied D: gebied D is 0,66 ha groot en bestaat uit een paardenweide. De weide is omringd door bosschages aan de noordkant en een bomenrij met daarachter de A18 aan de zuidkant. Het voornemen is om hier dennen-, eiken- & beukenbos te realiseren.

¹ Movares B.V. (2021). *Quickscan flora en fauna RegioExpres – Effecten op beschermde gebieden en soorten. Versie 3.0.*

² Movares B.V. (2023). *RegioExpres werkterreinen quickscan ecologie. Versie 3.0.*

Figuur 1.1: Ligging van de verschillende compensatiegebied A t/m D.

Figuur 1.2: Impressie van het compensatiegebied A.

Figuur 1.3: Impressie van het compensatiegebied B.

Figuur 1.4: Impressie van het compensatiegebied C.

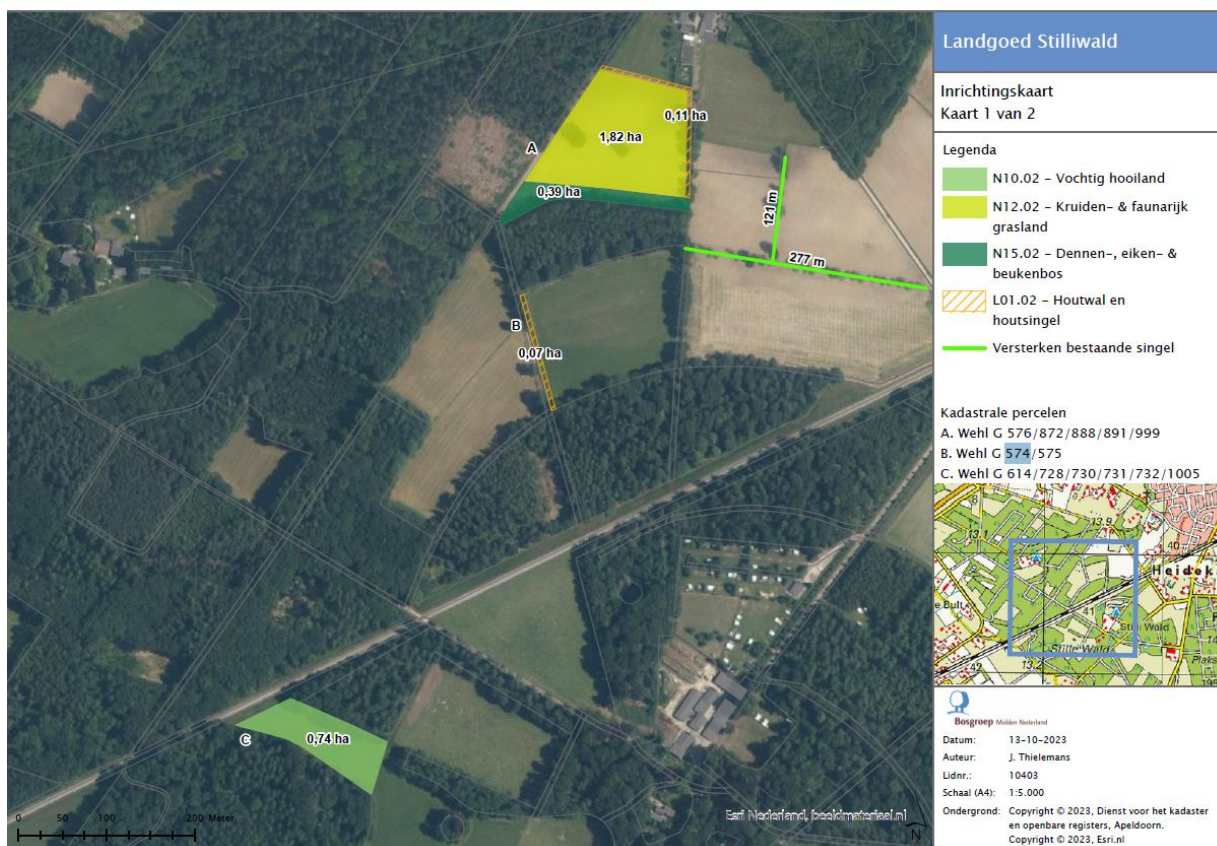
Figuur 1.5: Impressie van het compensatiegebied D.

1.3 Activiteiten

Op de percelen worden diverse natuurbeheertypes gerealiseerd, zie figuur 1.6 en figuur 1.7:

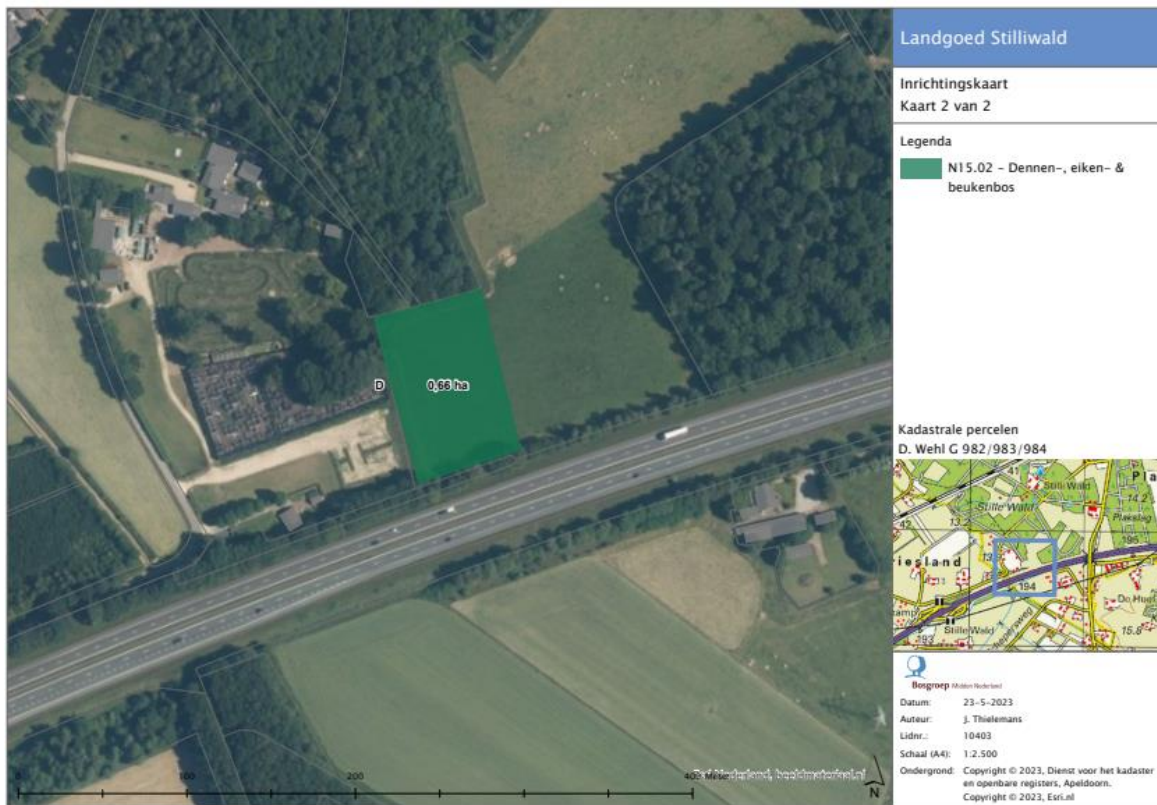
- Gebied A: gedeeltelijk N15.02 dennen-, eiken- & beukenbos en N12.02 kruiden- & faunarijck grasland en L01.02 houtwal en houtsingels aan de noord- en oostzijde;
- Gebied B: L01.02 houtwal en houtsingel aan de westzijde;
- Gebied C: N10.02 vochtig hooiland;
- Gebied D: N15.02 dennen-, eiken- & beukenbos.

Om deze natuurtypen te realiseren worden verschillende werkzaamheden uitgevoerd. De werkzaamheden omvatten het afgraven van grond en het inplanten van bomen en struiken. Het gaat in dit geval om maximaal 5.880 kubieke meter grond. De vrijgekomen grond zal worden gebruikt voor het lokaal ophogen van paden en landbouwpercelen en het dempen van een sloot, zie figuren 1.8 en 1.9. De benodigde bomen en struiken, voornamelijk voor het aanleggen van dennen-, eiken- en beukenbos, zullen handmatig worden ingeplant. Er worden voor de ingreep geen bomen gekapt.

Figuur 1.6: Ligging en natuurcompensatiedoelstelling van de gebieden A, B en C (Bron: Bosgroepen Midden Nederland).

Figuur 1.7: Ligging en natuurcompensatie doelstelling van het gebied D (Bron: Bosgroepen Midden Nederland).

Figuur 1.8: Op te hogen paden, percelen en te dempen sloot rondom compensatiegebieden A en B (Bron: Bosgroep Midden Nederland).

Figuur 1.9: Op te hogen paden en percelen rondom compensatiegebied C (Bron: Bosgroep Midden Nederland).

1.4 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (Wnb), onderdelen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden;
- Provinciaal beleid (provinciale Verordening): beschermde gebieden die vallen onder het Gelders Natuurnetwerk (GNN), Ecologische Verbindingszone (EVZ) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) in de provincie Gelderland en beschermde houtopstanden.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1. De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Dit is uitgewerkt in artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming en betreffen handelingen en projecten voor aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van onder andere hoofdwegen, hoofdvaarwegen, hoofdspoorwegen, primaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen met een spanning van tenminste 220 kV, winning van delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij, activiteiten Koninklijk Huis, etc. Doordat dit project essentieel is voor de voortgang van het project RegioExpres is voor dit project het ministerie van LNV bevoegd gezag omtrent gebiedsbescherming en RVO omtrent soortbescherming. Daarnaast is de Provincie bevoegd gezag met betrekking tot het provinciale beleid.

Dit wettelijk kader is van toepassing bij ruimtelijke ontwikkelingen. Ter aanvulling is tijdens het oriënterend veldbezoek voor de quickscan ook gelet op aanwezigheid van invasieve uitheemse soorten (exoten). De provincies, het Rijk en de waterschappen zijn verantwoordelijk voor de aanpak van de invasieve exoten die op de Unielijst zijn geplaatst. Dit is een Europese lijst met een aantal schadelijke

exotische planten en dieren. Voor deze soorten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen of zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

1.5 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur zoals hierboven aangegeven. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee middels een bureaustudie en biotoopverkenning een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig, is het nodig om een ontheffing aan te vragen? Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen). Voorliggende rapportage beschrijft de bevindingen van het onderzoek naar de toekomstige compensatiegebieden.

2 Methode

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor het onderzoek naar beschermde gebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden (Wnb) besproken.

2.1 Beschermde gebieden

Er is gekeken naar mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden in de omgeving. Beschermde gebieden die zijn meegenomen in deze quickscan omvatten: Natura 2000-gebieden, het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) inclusief de Ecologische Verbindingszones (EVZ) in de provincie Gelderland. Hierbij zijn brongegevens van de provincie Gelderland gebruikt.

Voor de effectbepaling is gekeken naar ruimtebeslag op beschermde gebieden en, indien relevant, naar mogelijke indirecte effecten. Indirecte effecten zijn bijvoorbeeld verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring. Voor Natura 2000-gebied is ook aangegeven of er vervolgstappen nodig zijn vanwege stikstofdepositie. Voor alle natuurgebieden is onderzocht of ze ook externe werking kennen. Dat wil zeggen dat de bescherming van het gebied ook bij activiteiten rondom het natuurgebied geldt. Dit is aan de orde voor de Natura 2000-gebieden. De provincie Gelderland past met betrekking tot het Gelders Natuurnetwerk geen externe werking toe.

Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee, tenzij-procedure' voor GNN-gebied.

2.2 Beschermde soorten

2.2.1 Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd. Als zoekgebied is een afstand van tenminste 2 kilometer tot het plangebied gehanteerd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten met een jaarrond beschermd nest meegenomen. De overige vogelsoorten (categorie 5 en algemene broedvogels) zijn tijdens het veldbezoek en beoordeling wel meegenomen en worden beschreven indien het project een (mogelijk) effect heeft op deze soort. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden verstoord of vernietigd als het nest in gebruik is.

2.2.2 Oriënterend veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek van een quickscan ecologie kan het hele jaar door worden uitgevoerd omdat het in eerste instantie gaat om een verkenning van geschikte biotopen voor beschermde soorten in het plangebied. Een veldecoloog van Movares heeft op 28 juni 2023 gebieden A, B en D en op 6 juli 2023 het gebied C bezocht. Tijdens het veldbezoek is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens de inspectie is ook een biotoopbeoordeling uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen en essentiële landschappelijke functies voor beschermde soorten. Daarnaast wordt ook gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van invasie uitheemse soorten (exoten).

2.2.3 Informatie inwinnen bij gebiedsdeskundige

Na het uitvoeren van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek is contact gezocht met de beheerder van het gebied (P. Westerhof, de Bosgroepen). Verschillende soortgroepen zijn met hem besproken om effecten van de werkzaamheden in kaart te brengen. Daarnaast is zijn kennis over de verspreiding van beschermde soorten, nesten en holen in de omgeving meegenomen in de effectanalyse.

2.2.4 Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie, het oriënterende veldbezoek en het overleg met de gebiedsbeheerder heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

2.2.5 Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of nader onderzoek nodig is. Indien een soort aanwezig is binnen het plangebied en er sprake is van een overtreding van één of meerdere verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

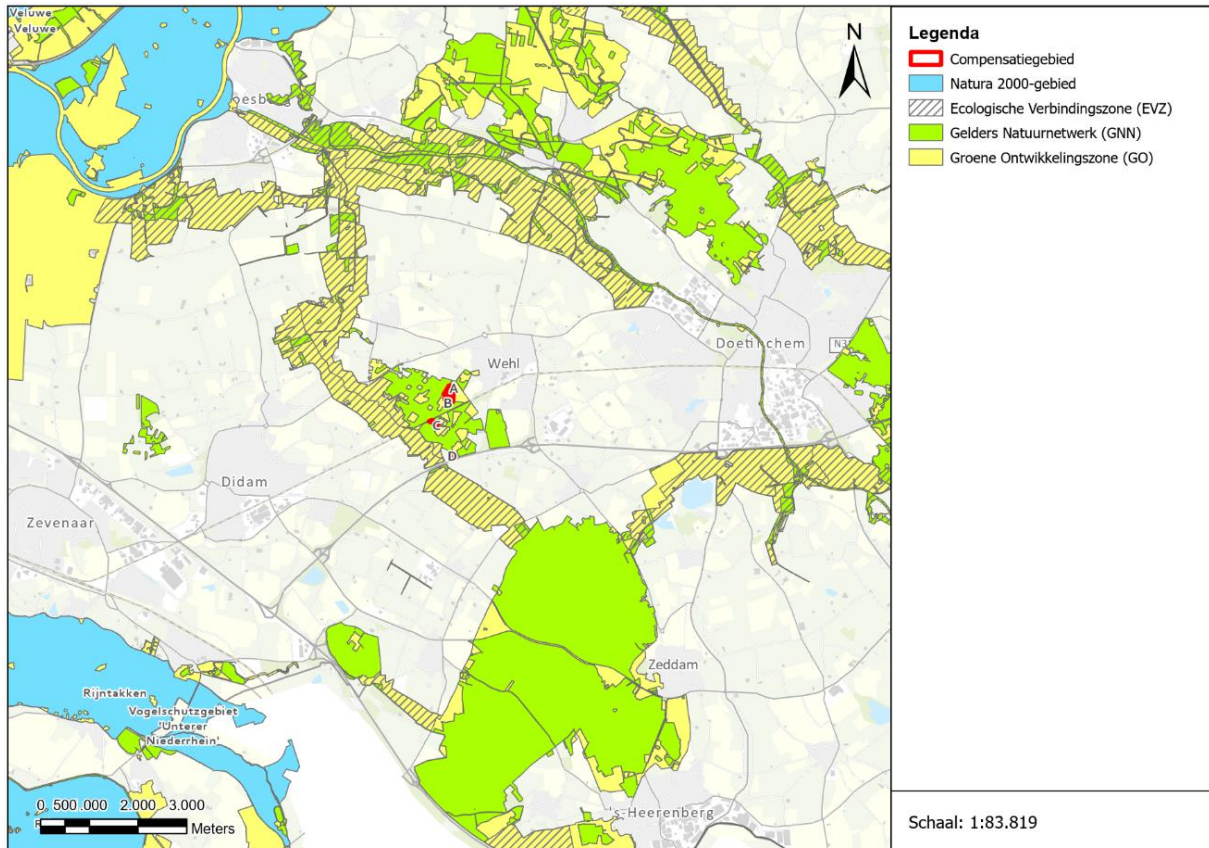
2.3 Beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming)

Er is gekeken naar mogelijke raakvlakken van de voorgenomen werkzaamheden met houtopstanden. Hierbij is in eerste instantie getoetst of omwille van de ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden geroid of geveld dienen te worden. Indien er sprake is van verwijderen van houtopstanden, is bepaald met digitaal beschikbare bronnen of de betreffende houtopstanden vallen onder het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming onderdeel houtopstanden. Er is aangegeven of en welke vervolgstappen er nodig zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden in relatie tot dit beschermingsregime. Voor dit project staat twee bomen binnen het plangebied, deze bomen blijven behouden. Er zijn daarom geen verdere acties in het kader van beschermde houtopstanden noodzakelijk.

3 Resultaten

3.1 Beschermde gebieden

In Figuur 3.1 is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Figuur 3.1: Ligging van beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn het Natura 2000-gebied Rijntakken op een afstand van 7 kilometer meter ten zuid- en noordwesten van het plangebied en het Natura-2000 gebied Veluwe op ongeveer 11 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Beide Natura 2000-gebieden zijn aangewezen in het kader van de Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn. Ook zijn bij beide Natura 2000-gebieden stikstofgevoelige habitattypes aanwezig.

3.1.1.1 Ruimtebeslag

De werkzaamheden leiden niet tot ruimtebeslag op het Natura 2000-netwerk. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Natura 2000-gebied Rijntakken en Natura-2000 gebied Veluwe. Beiden liggen op een afstand van tenminste 7 en 11 kilometer. Directe effecten als gevolg van oppervlakteverlies zijn daarmee uitgesloten.

3.1.1.2 Verstoring

Het Natura 2000-gebied Rijntakken en het Natura-2000 gebied Veluwe zijn aangewezen voor de bescherming van habitattypes, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten. Tussen de Natura 2000-gebieden en de werkzaamheden is ten minste 7 kilometer afstand gelegen, waarbij een bosgebied, buitengebied en stedelijke omgeving tussen de werkzaamheden en de Natura 2000-gebieden zijn gelegen. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de Natura 2000-gebieden, en de

aanwezigheid van tussenliggende gebouwen en objecten worden indirecte effecten als gevolg van verstoring door geluid, trillingen, licht en optische verstoring uitgesloten.

3.1.1.3 Stikstofdepositie

Realisatiefase

De Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe zijn overbelast met stikstof. Per 2 november 2022 is middels uitspraak van de Raad van State de partiële bouwvrijstelling, die sinds 1 juli 2021 bestond, komen te vervallen. Met het vervallen van de bouwvrijstelling dienen de effecten van stikstof tijdens de realisatiefase van projecten weer inzichtelijk gemaakt te worden. Ook voor voorliggend project is dit het geval. Hiertoe dient een projectspecifieke AERIUS-berekening uitgevoerd te worden waarin alle stikstof emissiebronnen opgenomen worden en berekend wordt of deze emissiebronnen leiden tot stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De effecten van stikstof voor de realisatiefase worden integraal, voor het hele project, berekend en beoordeeld in een passende beoordeling.

Gebruiksfase

De inrichting van de compensatiepercelen zal in de gebruiksfase niet leiden tot een toename in stikstofemissie. De werkzaamheden betreffen het realiseren van verschillende natuurtypen op voormalig agrarisch terrein. Er hoeft derhalve voor de gebruiksfase geen AERIUS-berekening naar de emissie en depositie van stikstof uitgevoerd te worden.

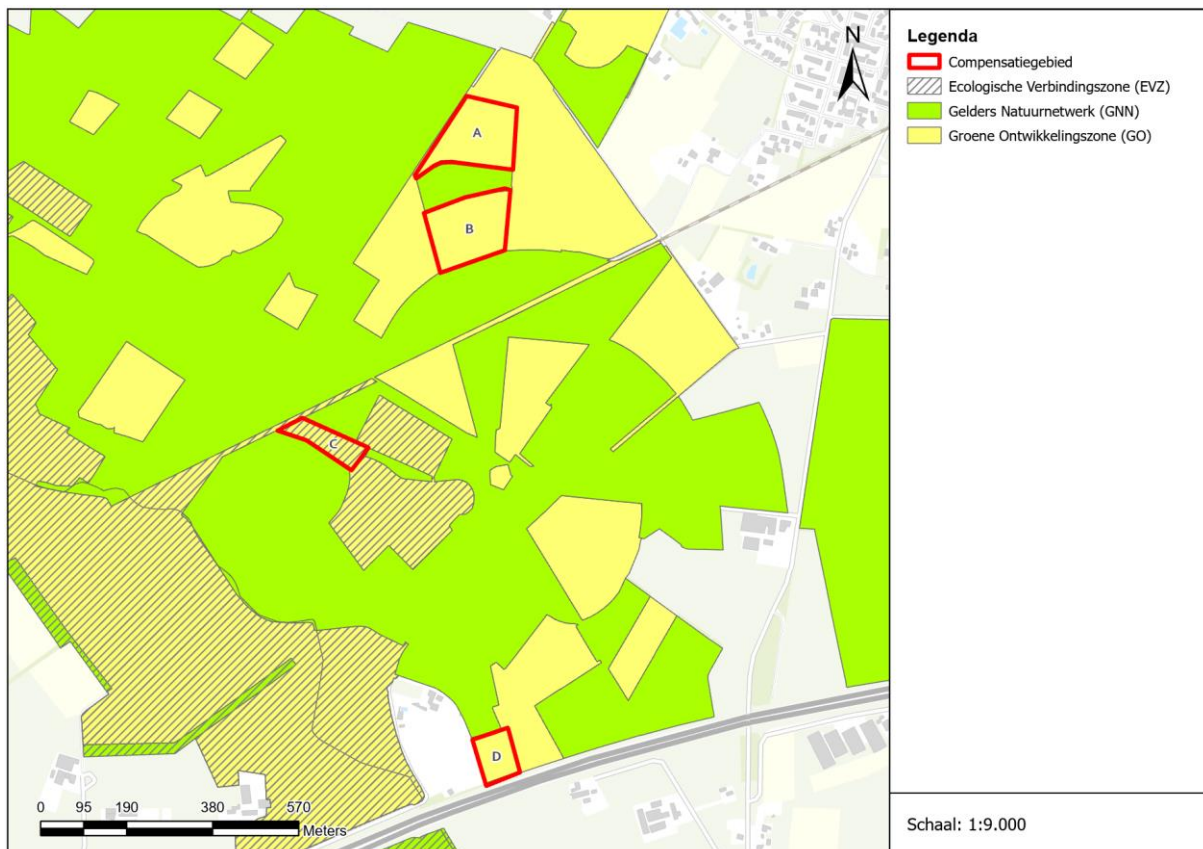
3.1.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De Provincie kent geen externe werking voor het GNN. De in te richten percelen liggen buiten het GNN dus er treden geen gevolgen op.

Aangezien het gaat om realisatie van nieuwe natuur en de ingreep in lijn is met de ontwikkelingsdoelen voor het gebied de Liemers oost zoals beschreven in de beschrijving kernkwaliteiten GNN en GO³, komen de kernkwaliteiten en oppervlakte van het GNN niet in het geding. De ingreep is hierdoor niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.39)⁴. In het nog vast te stellen PIP voor de RegioExpres worden de in te richten gronden bestemd als 'natuur'

³ Provincie Gelderland. *Beschrijving kernkwaliteiten GNN en GO*

⁴ Provincie Gelderland (2023). *Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023)*

Figuur 3.2: Locatie van de verschillende compensatiegebieden ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk, de Groene Ontwikkelingszone en de Ecologische Verbindingszone.

3.1.3 Groene Ontwikkelingszone (GO)

De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk en waar bij ontwikkelingen rekening gehouden wordt met de ecologische waarde die de locatie heeft. De GO dient als versterking van Natura 2000-gebieden en het GNN om deze natuurgebieden te beschermen en de samenhang te verbeteren. De Ecologische Verbindingszone (EVZ) is ook onderdeel van het GO. Voor ontwikkelingen in de GO geldt artikel 2.52 van de provinciale omgevingsverordening.

Alle vier de deelgebieden zijn onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. Aangezien de realisatie van natuur bijdraagt aan de kenkwaliteiten (ecologische samenhang; stilte; donkerte; openheid; en rust) zoals beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone⁵ is de ingreep niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.52)⁶. Daarnaast is het, gezien de functie van de GO voor het GNN, gewenst dat compensatie van het GNN en versterking van de GO bij voorkeur plaatsvindt binnen de GO (voor de GO, zie ook 'Regels versterking groene ontwikkelingszone'⁷). In het nog vast te stellen PIP voor de RegioExpres worden de gronden bestemd als 'natuur'.

⁵ Provincie Gelderland. *Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone*

⁶ Provincie Gelderland (2023). *Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023)*

⁷ Provincie Gelderland (2023). *Regels versterking Groene ontwikkelingszone*

3.2 Beschermde soorten

In deze paragraaf wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing).

3.2.1 Vaatplanten

3.2.1.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde vaatplanten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.1: Beschermde vaatplanten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli 2023.

Soort	Categorie Wnb
Grote Leeuwenklauw	N

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Daarnaast is gekeken naar de verspreidingsatlas van verschillende beschermde (akker)soorten. Het plangebied overlapt met het verspreidingsgebied van de Kartuizer anjer, wilde ridderspoor, glad biggenkruid en korensla. Deze soorten hebben een voorkeur voor kalkrijke gronden met matige voedselrijkdom.

3.2.1.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. In het plangebied zijn wel algemene soorten zoals wilde cichorei, haagwinde, boerenwormkruid en melganzenvoet waargenomen. De vegetatie rondom de compensatiegebieden bestaan uit laagblijvende kruiden, bosschages en bomenrijen met onder andere zomereik, populier, berk, els en braamstruweel. Het veldbezoek in de zomerperiode uitgevoerd, een periode die voor veruit de meeste planten, inclusief de beschermde soorten die uit de bureaustudie naar voren kwamen, optimaal is voor soortenherkenning.

3.2.1.3 Effectbespreking en vervolgstappen

De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de optimale periode voor soortherkenning, maar er zijn geen beschermde soorten waargenomen. Verder wordt verondersteld dat de agrarische geschiedenis van de compensatiegebieden heeft gezorgd voor een hoog nutriëntengehalte in de bodem, wat de beschermde soorten niet ten goede komt. Op basis van het veldbezoek en de habitatvereisten kan er worden gesteld dat er geen beschermde soorten vaatplanten aanwezig zijn in het plangebied. Het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan voor deze soortgroep worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

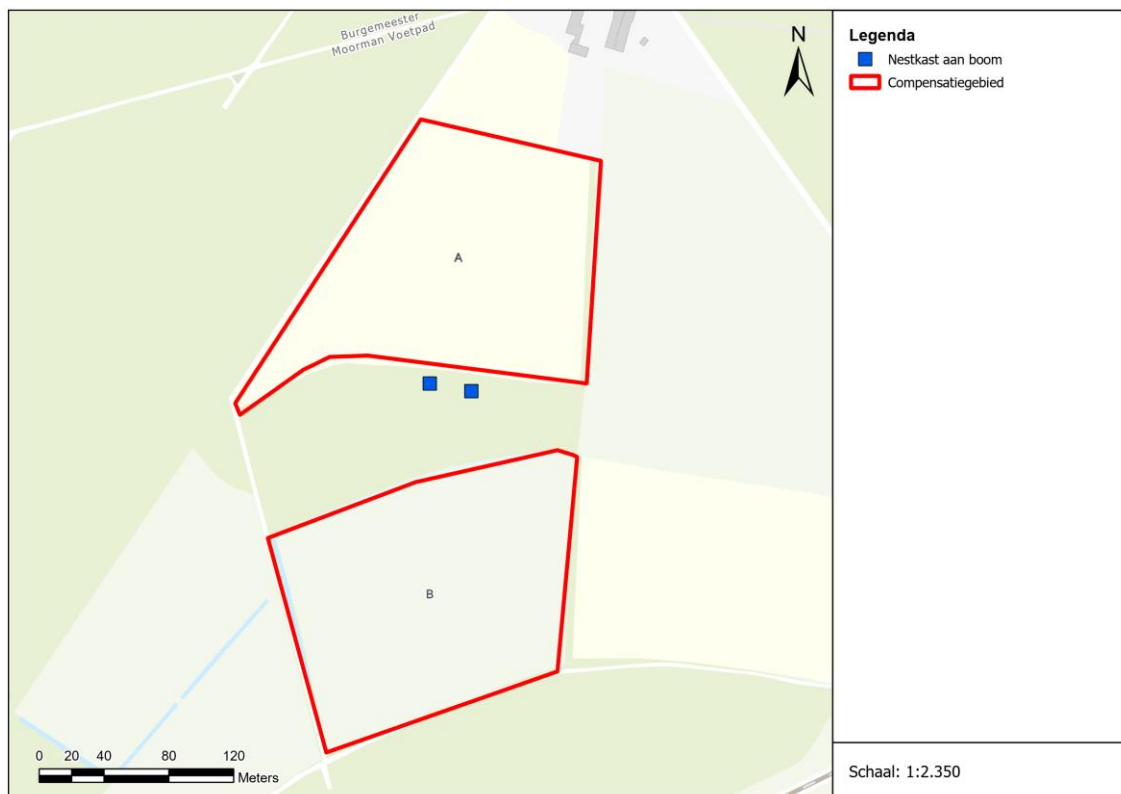
Tabel 3.2: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Alle onderstaande vogels vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb). Bron: NDFF, geraadpleegd juli 2023.

Soort
Boomvalk
Buizerd
Gierzwaluw
Grote gele kwikstaart
Havik
Huismus
Kerkuil
Ooievaar
Ransuil
Roek
Sperwer
Steenuil
Wespendief

3.2.2.2 Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Het gaat om de twee eikenbomen in compensatiegebied A en de bosschages rondom het plangebied. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek diverse algemene vogelsoorten waargenomen, zoals houtduif, pimpelmees, merel, spreeuw, ekster en zwarte kraai. Aan twee bomen ten zuiden van gebied A zijn nestkastjes voor holtebroedende vogels zoals koolmees bevestigd (Figuur 3.3). Koolmees, ekster en zwarte kraai zijn vogelsoorten met categorie 5 beschermde nesten. Eventueel aanwezige nesten van deze soorten vereisen echter geen jaarronde bescherming omdat zij voldoende alternatieven in de directe omgeving kunnen vinden waar zij hun nest kunnen bouwen.

Figuur 3.3: Ligging nestkasten aan boom.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn er soorten die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken.

Tijdens het veldbezoek zijn twee huismussen waargenomen in en rondom het compensatiegebied A. De huismussen waren ten tijde van het veldbezoek aan het foerageren in het maisveld gelegen in deelgebied A en rondom de braamstruiken aan de overzijde van het pad tegenover deelgebied A. Op 85 meter ten noorden van dit deelgebied ligt een geschikte broedlocatie in de vorm van een woning van twee verdiepingen en een dak met dakpannen. Daarnaast is een overvliegende buizerd waargenomen in deelgebied B. Binnen en rondom het plangebied zijn geen horsten in bomen aangetroffen die een nestplaats kunnen bieden voor boombewonende soorten. Verder is er geen bebouwing in of rondom het plangebied aanwezig waardoor nestplaatsen voor gebouwbewonende soorten kunnen worden uitgesloten. Om mogelijke verstoring van nesten buiten de fysieke grenzen van het plangebied uit te sluiten is contact opgenomen met de gebiedsbeheerder. Hieruit bleek dat een horst op 50 meter van het plangebied ligt. Verder betreffen deelgebied C en D begraasde weiden met lage hekjes eromheen die in potentie geschikt zijn als foerageergebied voor de steenuil. Op circa 300 meter ten westen van deelgebied D is geschikte bebouwing gelegen waar een broedlocatie van steenuil aanwezig zou kunnen zijn, zie Figuur 3.4.

3.2.2.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Algemene broedvogels

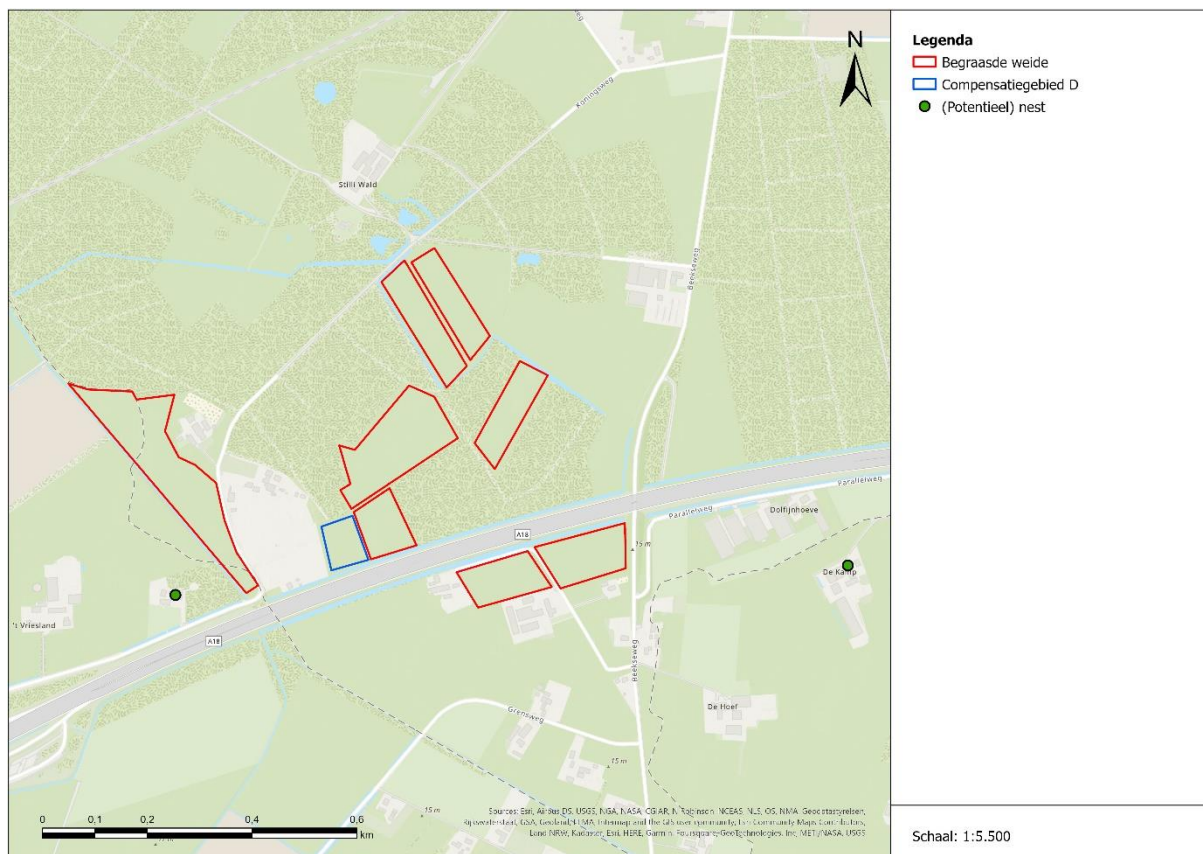
Er is binnen het plangebied broedbiotop aanwezig voor algemene soorten broedvogels. Het vernietigen van bewoonde nesten is verboden conform Wnb artikel 3.1. Dit geldt ook voor het zodanig verstoren van bewoonde nesten dat vogels hun nest verlaten. Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen, worden in de vigerende plannen alle werkzaamheden buiten het broedseizoen, in de periode september tot en met januari, uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Bij de start van de werkzaamheden in september moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er geen vogels in en rond het werkgebied broeden. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied worden geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten verwacht. Om mogelijke verstoring van nesten rondom het gebied uit te sluiten is contact opgenomen met de gebiedsbeheerder. Bekende horsten liggen op ten minste 50 meter afstand van het plangebied. Vernietiging van nesten is hiermee uitgesloten. Wel is er een risico op verstoring van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de buizerd, doordat er horsten op 50-75 meter van het plangebied liggen. Het verstoren van deze nesten is in strijd met artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Echter, het gaat enkel om tijdelijke werkzaamheden die buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het inplanten van bomen en struiken zal overdag en handmatig gebeuren waardoor effecten van geluid, trillingen en licht minimaal zullen zijn. Verder worden tijdens de geplande werkzaamheden alleen de habitat beïnvloedt en niet het nest. Hierdoor kan op voorhand significante verstoring, en daarmee het overtreden van artikel 3.1, worden uitgesloten.

Verder wordt het struweel rondom het plangebied niet aangetast en in de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig om te foerageren bij verstoring, hierdoor worden functies van struiken voor huismus niet aangetast worden. Mogelijke broedlocaties van de huismus liggen op voldoende afstand tot de werkzaamheden (>85 meter) om verstoring uit te kunnen sluiten.

Voor de steenuil verdwijnt potentieel foerageergebied doordat deelgebied D wordt omgevormd tot bos. Deelgebied C zal geschikt blijven als foerageergebied onder de nieuwe functie als vochtig hooiland. Daarnaast zijn er genoeg alternatieve begraasde gebieden in de directe omgeving van (potentiële) nesten aanwezig die dezelfde functie vervullen, zie Figuur 3.4. De locatie ten noorden van de A18 betreft een boerderij die een potentiële nestplaats biedt en tijdens het veldbezoek is waargenomen. De locatie ten zuiden van de A18 betreft waarnemingen van een bezet nest van de steenuil in 2020 (NDFP). Doordat er genoeg alternatieven aanwezig zijn betreft compensatiegebied D geen essentieel foerageergebied. Er zijn voor deze soortgroep geen vervolgstappen benodigd.

Figuur 3.4: Compensatiegebied D, (potentiële) nesten van steenuil en overige begraasde weiden in de directe omgeving.

3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

3.2.3.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.3: Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDDF, geraadpleegd juli 2023.

Soort	Categorie Wnb
Boommarter	N
Bosmuis	AV
Bunzing	AV
Das	N
Dwergmuis	AV
Eekhoorn	N
Egel	AV
Haas	AV
Huisspitsmuis	AV
Konijn	AV
Ree	AV
Rosse woelmuis	AV
Steenmarter	N
Veldmuis	AV
Vos	AV
Wezel	AV

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Daarnaast is gekeken naar de verspreidingsatlas van verschillende beschermde soorten zoals de bever en de das. Het plangebied overlapt met het verspreidingsgebied van beide soorten. Daarnaast zijn er tussen Didam en Wehl ter hoogte van het GNN en GO tijdens een eerder onderzoek⁸ langs het spoor graafsporen, meerdere wissels en dassenhaar aan het hekwerk vastgesteld.

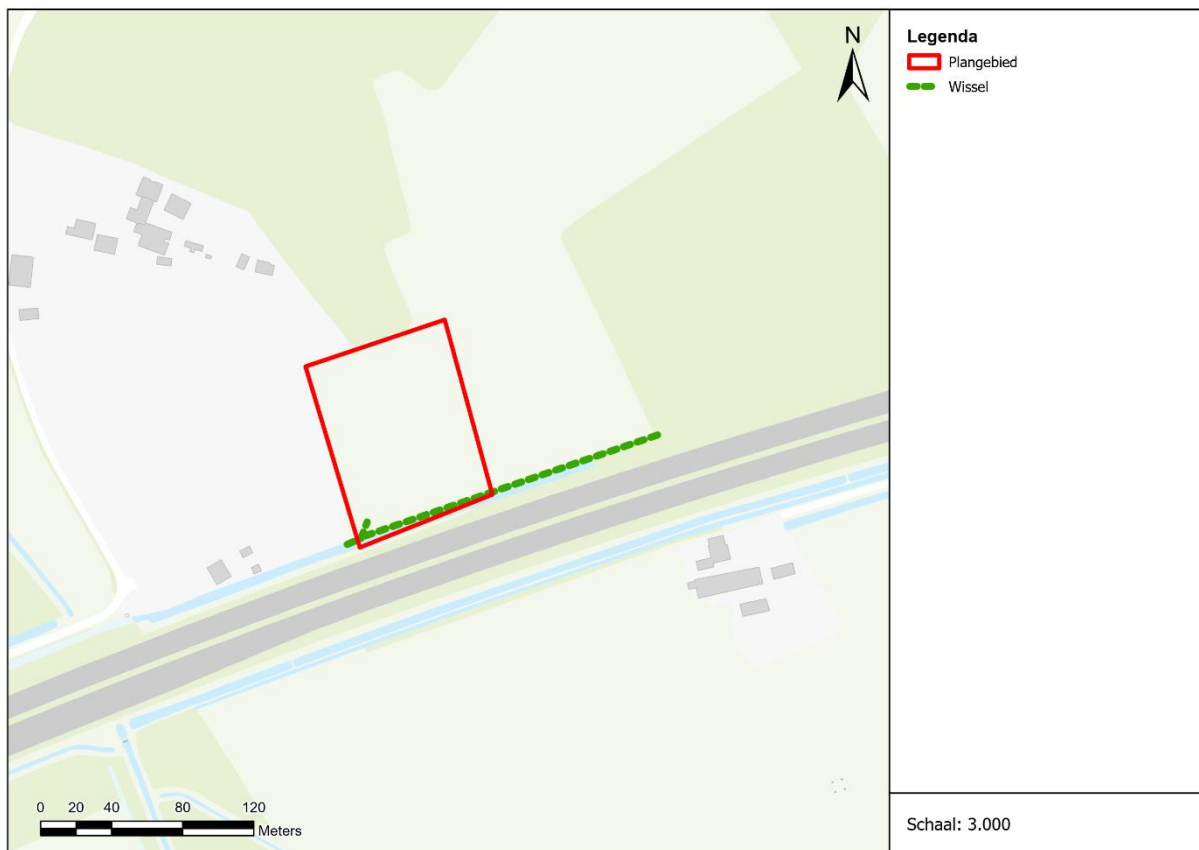
3.2.3.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is op het grasveld van compensatiegebied D is een molshoop waargenomen. Daarnaast is in de zuidwestelijke hoek van gebied D een wissel aangetroffen die door diverse zoogdieren gebruikt kan worden. Dit betreft zowel vrijgestelde soorten zoals konijn en egel als niet-vrijgestelde zoals boommarter en das. De wissel loopt via de greppel ten zuiden van perceel D (parallel aan de bomenrij) van oost naar west, zie Figuur 3.5 voor een indicatie van de wissel. Ook zijn loopsporen van de greppel naar het veld zichtbaar.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de bever zoals afgeknaagde bomen of burchten waargenomen. Vaste rust- of voortplantingsplaatsen van bevers zijn daarmee niet te verwachten binnen het plangebied. Er zijn geen dassenburchten of vluchtpijpen waargenomen binnen of rondom de begrenzing van de compensatiegebieden, maar het plangebied vormt wel geschikt foerageergebied voor de das. Daarnaast vormt het gebied dat bij bossen en tuinen gelegen is potentieel leefgebied voor de eekhoorn. Er zijn echter geen eekhoornnesten aangetroffen binnen of rondom het plangebied.

Rondom het plangebied liggen meerdere bosschages met dicht (braam-)struweel waar zich mogelijk verblijf- en rustplaatsen van de boommarter, steenmarter of kleine marterachtigen kunnen bevinden. De boom- en steenmarter verblijven naast boomholtes ook in holtes bij de wortels van bomen en struiken in de grond. Daarnaast kunnen ook algemene soorten zoals de bosmuis, egel en konijn zich in deze groenstructuren bevinden. Gebouwen waar de steenmarter zijn verblijfplaats kan hebben bevinden zich buiten het plangebied op minimaal 80 meter afstand.

⁸ Movares B.V. (2023). *RegioExpres werkterreinen quickscan ecologie. Versie 3.0.*

Figuur 3.5: Ligging wissel door deelgebied D, parallel aan de aanwezige bomenrij.

3.2.3.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren, zoals de bosmuis, mol en konijn. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het ministerie van LNV bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd of wordt gegraven langzaam op te starten van één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied van de das. De das heeft primair foerageergebied nodig bestaande uit weilanden waar hij naar regenwormen en emelten zoekt en secundair foerageergebied bestaande uit bos waar hij onder andere eikels en bessen vindt om te eten. Echter maakt het plangebied maar een beperkt onderdeel uit van het totale (potentieel aan) foerageergebied voor deze soort, waardoor van aantasting van essentieel foerageergebied geen sprake is. Aangrenzend aan de compensatiegebieden zijn in overmaat weilanden en bos aanwezig. Door de werkzaamheden zijn de gebieden tijdelijk niet toegankelijk maar na de werkzaamheden is het gebied weer geschikt als foerageergebied. Daarnaast is door middel van overleg met de gebiedsbeheerder vastgesteld dat burchten van de das niet in de buurt van het plangebied liggen. Effect op deze soort is daarom uitgesloten. Delen van het plangebied zijn geschikt voor de eekhoorn. Er worden echter geen bomen gekapt en er zijn geen verblijfplaatsen waargenomen in of rondom het plangebied waardoor een effect op vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

De wissel grenzend aan deelgebied D wordt mogelijk gebruikt als looproute voor diverse niet-vrijgestelde soorten zoals boommarter, steenmarter en das. Er zijn geen alternatieven in de directe omgeving aanwezig om de verbindende functie van de wissel over te nemen. Om op voorhand aantasting van de functionaliteit van de wissel te voorkomen, en daarmee potentieel overtreding van artikel 3.10 van de Wnb het voorkomen, dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en

zonsondergang uitgevoerd te worden. Indien dit niet mogelijk is het van belang dat de greppel en wissel tijdens de werkzaamheden onverlicht blijft. Dit kan door de verlichting weg te richten en af te schermen. Op deze manier kan overtreding van artikel 3.10 van de Wnb worden uitgesloten. In het plangebied worden geen verblijfplaatsen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren verwacht. Daarnaast vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor deze soorten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.4 Vleermuizen

3.2.4.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.3: Beschermde vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDDF, geraadpleegd juli 2023.

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H
Gewone grootvleermuis	H
Laatvlieger	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen

Daarnaast is gekeken naar het verspreidingsgebied van andere soorten vleermuizen. Het verspreidingsgebied van de watervleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en franjestaart overlapt met het plangebied.

3.2.4.2 Resultaten veldbezoek

Het oriënterende veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden waardoor geen actieve vleermuizen konden worden waargenomen. Wel is biotoopinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

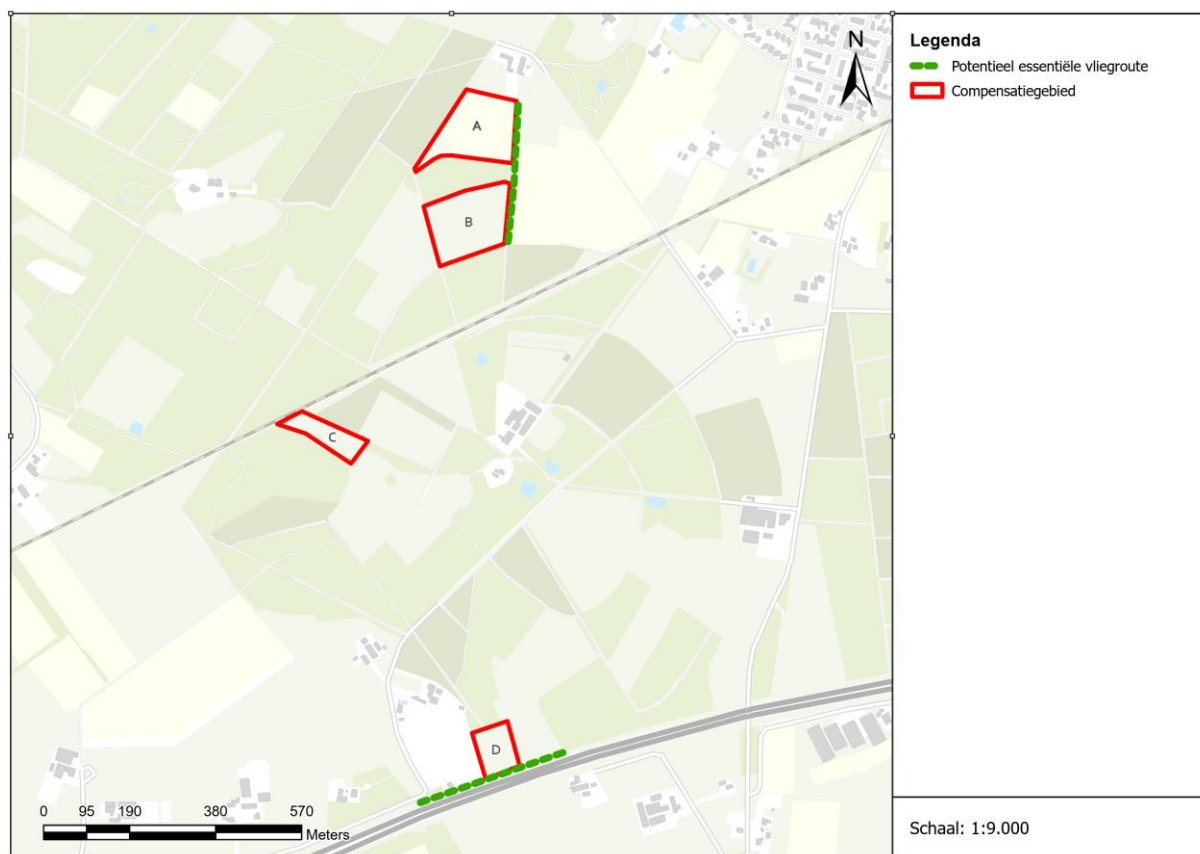
Vleermuizen foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied bestaat namelijk uit een open omgeving die veelal wordt omringd door opgaande groenstructuren in de vorm van bomen, bomenrijen en bosschages.

De bomen en bomenrijen rondom het plangebied vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Dit gebied zal echter niet verdwijnen. Daarnaast blijft voldoende foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied bewaard. Denk hierbij aan groen in de vorm van bomen, water en velden in de omgeving. Het gaat in dit geval daarom niet om essentieel foerageergebied.

Vleermuizen vliegroutes

De bomenrijen nabij compensatiegebieden A, B en D vormen lijnvormige elementen in het landschap welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vliegroute (Figuur 3.6). Omdat vleermuisverblijfplaatsen in de omringende bosschages niet kunnen worden uitgesloten en geschikte alternatieven verbindingen in de directe omgeving ontbreken, wordt het aannemelijk geacht dat deze verbindende elementen essentiële vliegroutes betreffen. De bosschages langs compensatiegebied C kunnen eveneens als vliegroute functioneren, maar in dit gebied zijn voldoende alternatieven in de omgeving beschikbaar.

Figuur 3.6: Ligging potentieel essentiële vliegroutes vleermuizen.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die als verblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen gebruikt kan worden. Bebouwing buiten het plangebied ligt op minimaal 80 meter afstand. De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd op holten en loshangende stukken boomschors die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen boomholten of loshangende stukken schors aangetroffen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Doordat de bomen tijdens het veldbezoek in blad stonden kunnen mogelijke verblijfplaatsen echter niet worden uitgesloten. Daarnaast bieden de omliggende bosschages mogelijk ook verblijfplaatsen voor vleermuizen.

3.2.4.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Vleermuizen foerageergebied

In het plangebied zijn opgaande groenstructuren en lijnvormige objecten aanwezig die door vleermuizen als foerageergebied kunnen worden gebruikt. Er zijn echter genoeg alternatieven in de directe omgeving gelegen waardoor dit geen essentieel foerageergebied betreft. Er is hierdoor geen sprake van overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Door de voorgenomen werkzaamheden kan wel verstoring optreden door lichtval op **niet-essentiële** foerageergebieden

Doordat er geen sprake is van aantasting van essentieel foerageergebied, is er geen overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Vanuit de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) wordt geadviseerd om desondanks bij de werkzaamheden rekening te houden met vleermuizen. Dit kan door lichtverstoring zoveel mogelijk te beperken. Dit kan door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is wordt geadviseerd om gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij de omliggende groenstructuren, water en bebouwing onverlicht blijven.

Vleermuizen vliegroutes

In het plangebied zijn lijnvormige structuren aanwezig in de vorm van bomenrijen en bosschages. Omdat vleermuisverblijfplaatsen in deze bosschages niet kunnen worden uitgesloten en in een deel van het plangebied geen alternatieve vliegroutes aanwezig zijn, gaat het in dit geval mogelijk om **essentiële** vliegroutes. Dit is het geval voor de bomenrijen en bosschages rondom compensatiegebieden A, B en D zoals weergegeven in Figuur 3.6. Het aantasten van deze vliegroutes kan indirect effect hebben op het functioneren van de verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit is in strijd met artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Effecten als gevolg van de werkzaamheden moeten op voorhand voorkomen worden door maatregelen te treffen. Tussen zonsondergang en zonsopkomst dient een vrije vliegroute gewaarborgd te worden. Dit kan door altijd één zijde van de bomenrij vrij te houden. Daarbij mag de zijde die vrijgehouden wordt niet belicht zijn. De verlichting dient weggericht te zijn van de vrije zijde en met een lage armatuur, kleine straal en bij voorkeur met amberkleurig licht. Maatregelen zijn enkel nodig tijdens de actieve periode van vleermuizen. Globaal gezien zijn vleermuizen actief tussen maart en half oktober, echter is dit weersafhankelijk en dient de aanvang/einde van de winterrust bevestigd te worden door een deskundige. Door het nemen van bovenstaande maatregelen wordt overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming voorkomen en is er geen ontheffing nodig. Wanneer het niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen te nemen, kan worden gekozen om nader onderzoek naar het daadwerkelijk gebruik uit te voeren. Bij aantreffen van vleermuizen zijn bovengenoemde maatregelen nodig om effecten uit te sluiten.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied staan geen gebouwen met geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten. Geschikte invliegopeningen voor vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten in de twee eikenbomen in compensatiegebied A en in bomenrijen en bosschages die grenzen aan het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de functionaliteit van mogelijke verblijfplaatsen in de eikenbomen of aangrenzende bosschages worden aangetast door verstoring door licht. Dit is in strijd met artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Deze effecten moeten worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient de verlichting weggericht te zijn van de omliggende bosschages en met een lage armatuur, kleine straal en bij voorkeur met amberkleurig licht. Maatregelen zijn enkel nodig tijdens de actieve periode van vleermuizen. Globaal gezien zijn vleermuizen actief tussen maart en half oktober, echter is dit weersafhankelijk en dient de aanvang/einde van de winterrust bevestigd te worden door een deskundige. Door het nemen van bovenstaande maatregelen wordt overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming voorkomen en is er geen ontheffing nodig. Wanneer het niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen te nemen, kan worden gekozen om nader onderzoek naar het daadwerkelijk gebruik van mogelijke verblijfplaatsen. Bij aantreffen van vleermuisverblijfplaatsen zijn bovengenoemde maatregelen nodig om effecten uit te sluiten.

3.2.5 Reptielen

3.2.5.1 Resultaten bureaustudie

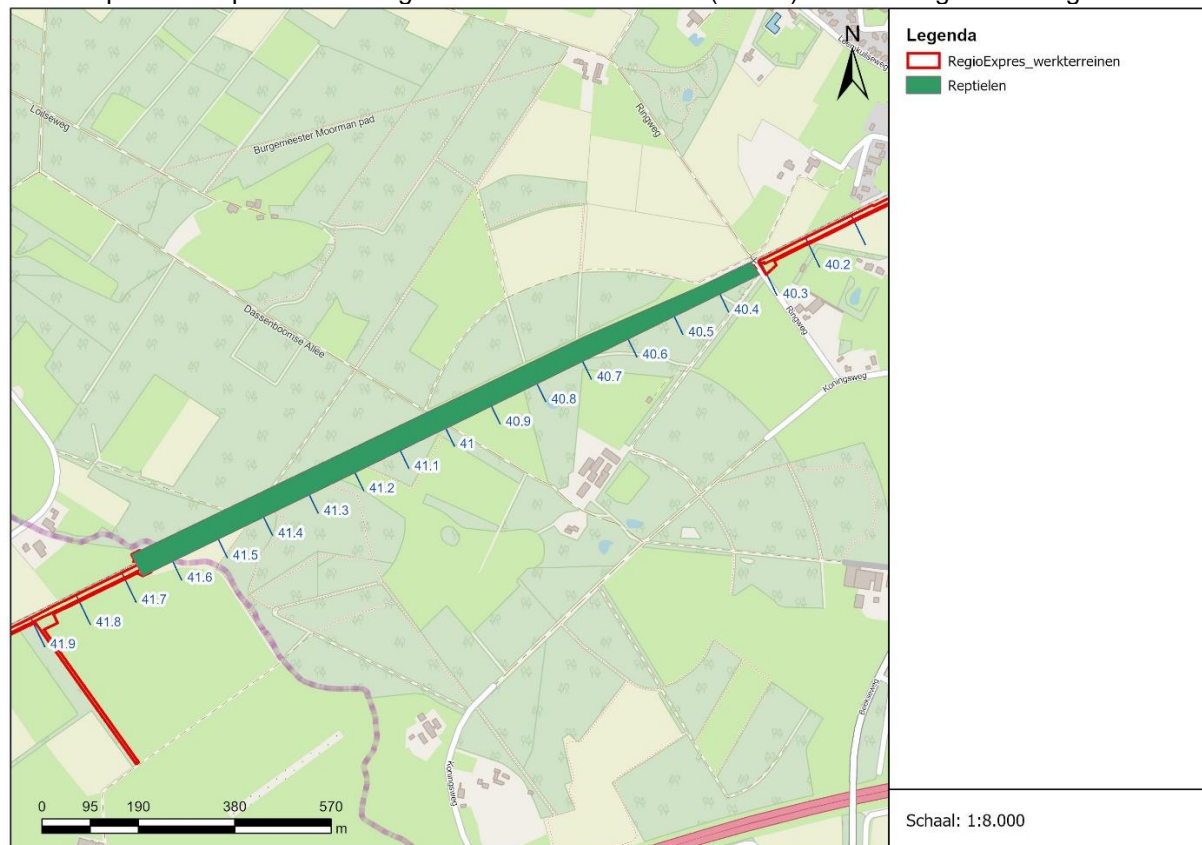
In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten reptielen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.4: Beschermde reptielen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli 2023.

Soort	Categorie Wnb
Hazelworm	H
Levendbarende hagedis	N
Zandhagedis	N

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Op basis van biotoop is in een reeds uitgevoerde quickscan⁹ het gebied tussen Didam en Wehl (km 40.3 en 41.65 (geocode 212) aangewezen als geschikt habitat voor de hazelworm, Figuur 3.7. Hazelwormen leven in enigszins vochtige gebieden met dichte vegetatie (vaak bos en heide). Hazelwormen leven verborgen onder planten, strooisel, dood hout of ondergronds. Compensatiegebied C overlapt met het potentiële leefgebied van de hazelworm (km 40) zoals weergegeven in Figuur 3.7.

Figuur 3.7. Ligging van geschikt leefgebied hazelworm tussen km 40.3 en 41.65 (geocode 212).

3.2.5.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van biotoop worden er geen beschermde reptielen binnen de compensatiepercelen verwacht. De compensatiepercelen vormen door de begroeiing met mais en kort gras geen geschikt gebied voor reptielen. Reptielen hebben een

⁹ Movares B.V. (2023). *RegioExpres werkerreinen quickscan ecologie. Versie 3.0.*

structuurrijkere omgeving nodig met voldoende dekking en opwarmlocaties. Door het ontbreken van geschikte opwarmlocaties wordt de levendbarende hagedis niet buiten de spoorwegbermen verwacht. De compensatiegebieden hebben ook geen ruimtebeslag op potentieel leefgebied van de hazelworm doordat het gaat om open gebied zonder dichte vegetatie of strooisel laag. De houtwallen die worden aangelegd alsmede sommige locaties waar grond wordt verwerkt, zoals bospaden en bosranden, overlappen wel met geschikt leefgebied voor de hazelworm.

3.2.5.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Op basis van de aanwezige biotoop is het plangebied niet geschikt als voorplantingsgebied en foerageergebied voor zandhagedis en levendbarende hagedis. Er is geen mozaïek van vegetatiestructuren aanwezig waardoor het plangebied als functionele leefomgeving ongeschikt wordt geacht. Daarnaast zijn dichte vegetatie en strooisellagen niet aanwezig in de compensatiegebieden waardoor dit gebied ongeschikt wordt geacht voor de hazelworm. De hazelworm kan wel voorkomen in de bos- en erfranden van de compensatiepercelen waar houtwallen worden aangeplant. Daarnaast wordt er grond verwerkt rondom bosranden en paden die door bebost gebied lopen, dit betreft ook geschikt habitat voor de hazelworm. De gebiedsbeheerder heeft aangegeven dat de hazelworm veelal in het gebied voorkomt. De hazelworm kan zelf goed graven, maar maakt ook gebruik van bestaande muizenholen als verblijfplaats. Verblijfplaatsen van de hazelworm zijn niet uit te sluiten in het gebied waar werkzaamheden plaatsvinden. Hierdoor kunnen mogelijke rust- of voortplantingsplaatsen van de hazelworm in het gebied worden beschadigd en/of vernietigd. Dit is in strijd met artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor het vernietigen van mogelijke rust- of voortplantingsplaatsen van deze soort dient een ontheffing te worden aangevraagd. Omdat het een groot natuurgebied betreft en slechts een klein gedeelte tijdelijk ongeschikt wordt gemaakt door de geplande werkzaamheden gaat het niet om verlies van essentieel leefgebied. De hazelworm heeft genoeg ruimte om uit te wijken naar naastgelegen bosschages. Daarnaast zal, na een gewenningsperiode, de nieuwe situatie opnieuw geschikt leefgebied bieden voor de hazelworm. Er is daarom geen compensatie van leefgebied benodigd. Omdat het voorkomen van de hazelworm in bosranden, bospaden, houtwallen en houtsingels waar werkzaamheden plaatsvinden niet kan worden uitgesloten dienen maatregelen te worden getroffen om opzettelijk doden en verwonden van deze soort te voorkomen. Dit kan door de strooisel laag in het gebied waar grondroerende werkzaamheden plaatsvinden ruim van te voren (minimaal 2 dagen voor aanvang werkzaamheden) te verwijderen zodat het gebied ongeschikt wordt voor de hazelworm. Daarnaast kunnen net buiten de grens van de werkzaamheden tijdelijk tapijttegels worden neergelegd om vervangende schuilplaatsen voor de hazelworm te bieden. Verder dienen grondroerende werkzaamheden plaats te vinden in de actieve periode van de hazelworm zodat deze in staat is zich te verplaatsen. Hierbij is het van belang om de werkzaamheden langzaam op te starten en vanaf één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten. De actieve periode van de hazelworm loopt van mei tot en met september.

3.2.6 Amfibieën

3.2.6.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.5: Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, gereaadpleegd juli 2023.

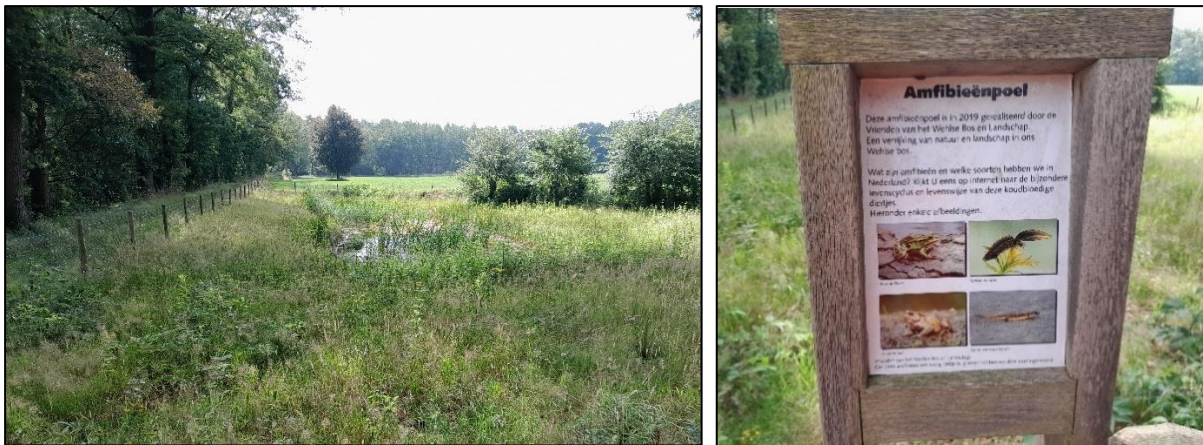
Soort	Categorie Wnb
Bastaardkikker	AV
Bruine kikker	AV
Gewone pad	AV
Kamsalamander	H
Kleine watersalamander	AV

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrictlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Daarnaast is gekeken naar de verspreidingsatlas van verschillende beschermde amfibieën. Het verspreidingsgebied van de rugstreeppad overlapt met het plangebied.

3.2.6.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn er geen amfibieën waargenomen. Wel is een paddenpoel net buiten het plangebied aangetroffen (Figuur 3.8). In de directe omgeving zijn ook houtstapels en struweel waargenomen die mogelijk functioneren als overwinterlocatie voor amfibieën (Figuur 3.9). Er zijn geen verhogingen in het landschap waargenomen die geschikt kunnen zijn als overwinteringslocatie voor strikt beschermde amfibieën. Zowel de houtstapels als de poel worden echter niet aangetast tijdens de geplande werkzaamheden. De te dempen sloot betreft een drooggevallen greppel met steile oevers die ongeschikt wordt geacht voor beschermde amfibieën. Op basis van biotoop kan het voorkomen van de kamsalamander in het plangebied uitgesloten worden. De voorplantingswateren van deze soort omvatten stilstaande, voedselarme wateren met dicht begroeide oevers welke niet aanwezig zijn in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn geen (potentiële) tijdelijke voortplantingswateren waargenomen die mogelijk in gebruik kunnen zijn door rugstreeppad. Algemene amfibieën zoals de bruine kikker en de gewone pad zijn wel in het plangebied te verwachten.

Figuur 3.8a en 3.8b. Paddenpoel (links) en bijbehorend informatiebord nabij het plangebied (rechts).

Figuur 3.9a en 3.9b. Takkenstapels nabij het plangebied die geschikt zijn als overwinteringsplaats voor beschermde amfibieën.

3.2.6.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten amfibieën, zoals de gewone pad. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het ministerie van LNV bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of vegetatie wordt verwijderd langzaam op te starten en van één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

In het plangebied worden geen niet vrijgestelde soorten amfibieën verwacht. De gebiedsbeheerder heeft aangegeven dat dat poelen waarin kamsalamander zich bevindt buiten het plangebied liggen. Behalve de houtstapels, die buiten de grenzen van het plangebied liggen, zijn geen geschikte overwinteringslocaties waargenomen. Het wordt verwacht dat mogelijk aanwezige amfibieën een voorkeur hebben voor deze houtstapels als overwinteringslocatie. Hierdoor worden geen overwinterende amfibieën binnen het plangebied verwacht. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.7 Vissen

3.2.7.1 Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen bekend in de omgeving van het plangebied. Wel overlapt het plangebied met het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper.

3.2.7.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn er geen (ondiepe) wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten waargenomen in of nabij het plangebied waarin de grote modderkruiper zich kan bevinden. Mogelijk komen wel algemene vissoorten in nabijgelegen watergangen voor.

3.2.7.3 Effectbespreking en vervolgstappen

In of nabij het plangebied zijn geen wateren aanwezig waarin zich beschermde soorten vissen kunnen bevinden. Het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan voor deze soortgroep worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

Om effecten op algemene soorten vissen zo veel mogelijk te voorkomen dient vanuit de algemene zorgplicht (artikel 1.11) rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van vissen. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden aan watergangen langzaam op te starten en vanuit één kant uit te voeren zodat vissen de kans krijgen om te vluchten.

3.2.8 Ongewervelden

3.2.8.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten ongewervelden weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.6: Beschermde ongewervelden die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli 2023.

Soort	Categorie Wnb
Grote vos	N
Kleine ijsvogelvinder	N

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Daarnaast is gekeken naar de verspreidingsgebieden van beschermde soorten zoals grote parelmoervlinder, teunisbloempijlstaart en bruine eikenpage. Het verspreidingsgebied van de teunisbloempijlstaart en de bruine eikenpage overlapt met het plangebied. De leefgebieden en waardplanten (planten waarop eieren worden gelegd en zich de rupsen ontwikkelen) van bovengenoemde soorten zijn als volgt:

Bruine eikenpage

Het leefgebied van de bruine eikenpage omvat bosranden van vooral eikenbossen. (Zomer)eik is de waardplant (plant waarop eieren worden gelegd en zich de rups ontwikkelen) van deze soort. Eitjes worden afgezet op jonge of wegwijnende lage eikjes in de schaduw van grotere eiken. Verder is de soort afhankelijk van voldoende nectarplanten, zoals braam, wilde liguster of sporkehout.

Grote vos

Het leefgebied van de grote vos omvat bosranden en waardplanten bestaan vooral uit iep maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten. De grote vos komt voor in bosrijke omgevingen met grote vrijstaande bomen.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder leeft in vochtige bossen zoals elzenbroekbos en gebruikt wilde kamperfoelie, en soms rode of gecultiveerde kamperfoelie en sneeuwbes, als waardplant om eitjes op af te zetten.

Teunstaartpijlbloem

De teunisbloempijlstaart leeft in vochtige loofbossen, bosranden en open landschappen. Waardplanten van deze soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart.

3.2.8.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere vlinders waargenomen. Dit betrof algemene soorten zoals groot koolwitje, dagpauwoog en citroenvlinder.

Ter hoogte van de verschillende compensatiegebieden zijn waard- en nectarplanten van de bruine eikenpage aangetroffen, zoals jonge zomereiken en braamstruweel. Deze waard- en nectarplanten bevinden zich echter buiten de plangrens en zullen niet aangetast worden. Daarnaast bevinden zich in compensatiegebied A enkele solitaire bomen die geschikt biotoop kunnen vormen voor de grote vos. De bomen zijn eiken en daardoor kunnen deze bomen echter niet als waardplanten dienen voor deze vlinder. Binnen de compensatiegebieden zijn geen waardplanten van de kleine ijsvogelvlinder of teunisbloempijlstaart aangetroffen. Daarnaast bevinden zich geen nectarplanten, zoals braamstruiken, binnen de grens van fysieke aanpassing.

De oevers van de watergangen binnen het plangebied hebben geen opgaande, dichte begroeiing waardoor zij ongeschikt zijn voor beschermde libellen.

3.2.8.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Tijdens het veldbezoek zijn de bovengenoemde waardplanten niet aangetroffen binnen de compensatiegebieden waardoor de compensatiegebieden niet geschikt worden geacht als rust- of voortplantingsplaatsen voor beschermde vlinders. Daarnaast zijn de oevers en watergangen niet geschikt voor beschermde libellen. Andere soorten beschermde ongewervelden worden niet binnen het plangebied verwacht. Het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan voor deze soortgroep worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.3 Invasieve exoten

Uit de bureaustudie (NDFF) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende invasieve uitheemse soorten (exoten) van de Unielijst zijn waargenomen: muskusrat, lettersierschildpad nijlgans, reuzenbalsemien en reuzenberenklauw. Tijdens het veldbezoek zijn geen exoten waargenomen binnen of nabij het plangebied.

4 Conclusie

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

4.1 Beschermde gebieden

4.1.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Natura-2000 gebied Rijntakken en Natura-2000 gebied Veluwe. Deze bevinden zich op een afstand van ongeveer 7 en 11 kilometer van het plangebied. Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden zijn effecten door verstoring op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Voor mogelijke stikstofdepositie op gevoelige habitattypen/-soorten in Natura 2000-gebieden tijdens de realisatiefase van het project dienen de effecten middels projectspecifieke AERIUS-berekening inzichtelijk gemaakt te worden. Het project zal in de gebruiksfase niet leiden tot een toename in stikstofemissie. De effecten van stikstof voor de realisatiefase worden integraal, voor het hele project, berekend en beoordeeld in een passende beoordeling.

4.1.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De Provincie kent geen externe werking voor het GNN. De in te richten percelen liggen buiten het GNN dus er treden geen gevolgen op. Aangezien de realisatie van natuur bijdraagt aan de kenkwaliteiten (ecologische samenhang; stilte; donkerte; openheid; en rust) zoals beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone¹⁰ is de ingreep niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.52)¹¹. In het nog vast te stellen PIP voor de RegioExpres worden de in te richten gronden bestemd als 'natuur'

4.1.3 Groene Ontwikkelingszone (GO)

Alle vier de deelgebieden zijn onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. Aangezien de realisatie van natuur bijdraagt aan de kenkwaliteiten (ecologische samenhang; stilte; donkerte; openheid; en rust) zoals beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone¹¹ is de ingreep niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.52)¹². Daarnaast is het, gezien de functie van de GO voor het GNN, gewenst dat compensatie van het GNN en versterking van de GO bij voorkeur plaatsvindt binnen de GO (voor de GO, zie ook 'Regels versterking groene ontwikkelingszone'¹²). In het nog vast te stellen PIP voor de RegioExpres worden de gronden bestemd als 'natuur'.

¹⁰ Provincie Gelderland. *Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone*

¹¹ Provincie Gelderland (2023). *Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023)*

¹² Provincie Gelderland (2023). *Regels versterking Groene ontwikkelingszone*

4.2 Beschermde soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Dit betreft biotoop voor de hazelworm, buizerd en huismus.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of er nader onderzoek nodig is en mogelijk een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 4.1: Conclusies en aanbevelingen over beschermde soorten (Wet natuurbescherming).

Soortgroep	Beschermde soorten/functie?	Nader onderzoek nodig?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene Broedvogels</i>	Ja, meerdere soorten waaronder houtduif en zwarte kraai	Nee	Nee, mits maatregelen worden genomen om vernietiging en verstoring van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen ¹³ .
<i>Vogels met jaarrond beschermde nesten</i>	Ja, huismus en buizerd	Nee	Nee, mits verstoring wordt voorkomen door handmatig te werken en de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode van de buizerd uit te voeren (geen werkzaamheden in de periode februari tot en met augustus).
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Ja, mogelijk verschillende soorten zoals boommarter, steenmarter en das	Nee	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij de wissel onverlicht blijft.
<i>Vleermuizen foerageergebied</i>	Nee, geen essentieel foerageergebied	Nee	Nee, wel advies om vanuit de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) tijdelijke verstoring van niet-essentieel foerageergebied te voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen onverlicht blijft.
<i>Vleermuizen vliegroutes</i>	Ja, essentiële vliegroute	Nee	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen onverlicht blijft.
<i>Vleermuizen verblijfplaatsen</i>	Ja, mogelijk aanwezig	Nee	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen onverlicht blijft.
<i>Reptielen</i>	Ja, leefgebied hazelworm	Nee	Ja , grondroerende werkzaamheden vinden plaats in leefgebied van de hazelworm waardoor vaste rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernietigd kunnen worden. Dit is in strijd met artikel 3.10 van de Wet

¹³ Vernietiging en verstoring van nesten wordt voorkomen door de werkzaamheden volgens de vigerende plannen buiten het broedseizoen uit te voeren. Een ontheffing voor het vernietigen/verstoren van bewoonde nesten wordt in het algemeen niet snel verleend wordt door het bevoegd gezag.

Soortgroep	Beschermde soorten/functie?	Nader onderzoek nodig?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
			natuurbescherming, hiervoor dient een ontheffing te worden aangevraagd. Opzettelijk doden en verwonden wordt voorkomen door maatregelen te treffen, zie Tabel 4.2.
<i>Amfibieën</i>	Ja algemeen vrijgestelde soorten zoals de bruine kikker en de gewone pad	Nee	Nee , het betreft namelijk door het ministerie van LNV algemeen vrijgestelde dieren bij ruimtelijke ontwikkeling. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	Nee , wel moet er rekening worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee

4.2.1 Maatregelen

Uit de quickscan volgt een aantal maatregelen. In tabel 4.2 staan de maatregelen weergegeven. Daarnaast zijn een aantal maatregelen vanuit de algemene zorgplicht opgenomen, deze staan in tabel 4.3.

Tabel 4.2: *Verplichte maatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.*

Soortgroep	Maatregel
Broedvogels	Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen alle werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, aangezien er op alle locaties in de directe nabijheid of in bestaande vegetatiestructuren wordt gewerkt. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Voor de buizerd geldt dat deze al in februari actief het nest gebruikt. De periode voor deze soort is februari tot en met augustus. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige op het gebied van broedvogels worden gecontroleerd of broedende vogels aanwezig zijn. Eventueel kunnen de aanwezige nestkastjes ook buiten het broedseizoen tijdelijk verwijderd worden. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen, het gaat om een broedgeval ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden .
Grondgebonden zoogdieren	Om op voorhand aantasting van de functionaliteit van de wissel nabij deelgebied D te voorkomen dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Indien dit niet mogelijk is het van belang dat de greppel en wissel tijdens de werkzaamheden onverlicht blijft. Dit kan door de verlichting weg te richten en af te schermen. Op deze manier kan overtreding van artikel 3.10 van de Wnb worden uitgesloten.
Vleermuizen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen	Om mogelijke indirecte effecten als verstoring door licht op naast gelegen foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes te voorkomen dient gewerkt te worden tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij moet lichtval op bomen,

Soortgroep	Maatregel
	water, en gebouwen in de omgeving worden voorkomen om verstoring en daarmee overtreding van artikel 3.5 van de Wnb te voorkomen.
Reptielen (hazelworm)	Om opzettelijk doden en verwonden van de hazelworm te voorkomen dient het leefgebied van deze soort dat wordt geraakt door de geplande werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit kan door de strooisel laag in deze gebieden ruim voor de aanvang van de werkzaamheden (minimaal 2 dagen) te verwijderen. Daarnaast kunnen buiten het werkgebied tapijttegels worden geplaatst om tijdelijke schuilplaatsen voor deze soort te bieden. Verder dienen grondroerende werkzaamheden in de actieve periode van de hazelworm plaats te vinden zodat deze zich kan verplaatsen. De actieve periode van deze soort loopt van mei tot en met september. Daarnaast moeten werkzaamheden langzaam worden opgestart en vanuit één kant worden uitgevoerd zodat mogelijk aanwezige individuen de kans krijgen om te vluchten. Door deze maatregelen te treffen wordt het opzettelijk doden en verwonden van de hazelworm voorkomen.

Tabel 4.3: Maatregelen om te voldoen aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming)

Soortgroep	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Om effecten op algemeen beschermde kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd langzaam te worden opgestart en van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Daarnaast dienen de werkzaamheden plaats te vinden voordat de dieren in winterrust gaan en minder mobiel zijn. Over het algemeen geldt dat reptielen en amfibieën halverwege oktober in winterrust gaan en in april weer ontwaken. Deze maatregelen vallen onder de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).
Amfibieën en vissen	Om effecten op algemeen beschermde amfibieën en op vissen zoveel mogelijk te beperken dient het dempen van water langzaam te worden opgestart en richting één kant te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

4.3 Invasieve exoten

Uit de bureaustudie (NDFP) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende invasieve uitheemse soorten (exoten) van de Unielijst zijn waargenomen: muskusrat, lettersierschildpad nijlgans, reuzenbalsemien en reuzenberenklauw. Tijdens het veldbezoek zijn geen exoten waargenomen binnen het plangebied. Er zijn daarom geen verdere acties in het kader van invasieve exoten noodzakelijk.

5 Bronnen

- Gemeente Wehl (2003). *Bestemmingsplan buitengebied 2002*.
- La Haye, M., Dijkstra, V., van Veen, K. (2022). *NEM Verspreidingsonderzoek Marters: inventariseren met cameravallen*.
- Movares B.V. (2021). *Quickscan flora en fauna RegioExpres – Effecten op beschermde gebieden en soorten. Versie 3.0*.
- Movares B.V. (2023). *RegioExpres – Werkterreinen quickscan ecologie. Versie 3.0*.
- Nationale Databank voor Flora en Fauna (juli 2023)
- Provincie Gelderland. (2023). *Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023)*
- Provincie Gelderland. *Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone*.
- Provincie Gelderland. *Beschrijving kernkwaliteiten GNN en GO*.
- Provincie Gelderland (2002). *Regels versterking Groene ontwikkelingszone*
- Vleermuisprotocol (januari 2021). NGB

Colofon

OPDRACHTGEVER

UITGAVE

Movares Nederland B.V.

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

TELEFOON

+31 (0)30 - 265 5555

ONDERTEKENAAR

Fabian Timpen
fabian.timpen@movares.nl

PROJECTNUMMER

MN002205

KENMERK

B85-F.J.-HS-RAP-23006059

© 2023, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden. Met de in werking treding van de Wnb zijn de oude Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet vervallen.

1.1.1 Bevoegd gezag

De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Dit is uitgewerkt in artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming en betreffen handelingen en projecten voor aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van onder andere hoofdwegen, hoofdvaarwegen, hoofdspoorwegen, primaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen met een spanning van tenminste 220 kV, winning van delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij, activiteiten Koninklijk Huis, etc.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

1.1.2 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en

- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Per 2 november 2022 is middels uitspraak van de Raad van State de partiele bouwvrijstelling, die sinds 1 juli 2021 bestond, komen te vervallen. Met het vervallen van de bouwvrijstelling dienen de effecten van stikstof tijdens de realisatiefase van projecten weer inzichtelijk gemaakt te worden middels eens projectspecifieke AERIUS berekening. Ook voor de gebruiksfase dient bepaald te worden of aanvullende stikstofemissie en -depositie te verwachten is. Als dit het geval is dient ook voor deze fase een projectspecifieke AERIUS berekening uitgevoerd te worden. Wanneer depositie niet uitgesloten kan worden is aanvullende toetsing (voortoets, passende beoordeling, ADC-toets) benodigd en of dient gekeken te worden of de depositie middels mitigerende maatregelen of interne/externe saldering weggenomen kan worden. Bij een ADC-toets dient aangetoond te worden dat er geen Alternatief is met minder schadelijke effecten voor Natura 2000-gebieden, er een Dwingende reden van groot openbaar belang is en dat er Compenserende maatregelen worden getroffen voor Natura 2000-gebieden.

1.1.3 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor vogels zoals opgenomen in artikel 3.1 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van ontheffingsplicht.

Bij de aanvraag van een ontheffing voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van ontheffingsplicht.

Bij de aanvraag van een ontheffing voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10. Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor deze categorie soorten zoals opgenomen in artikel 3.10, mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van ontheffingsplicht.

Bij de aanvraag van een ontheffing voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van LNV hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten zoogdieren en soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

1.1.4 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wet natuurbescherming. Binnen de Wet natuurbescherming worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Conform artikel 4.2 is het verboden houtopstanden te kappen zonder hier vooraf een melding van te maken aan het bevoegd gezag indien wordt voldaan aan de volgende twee punten:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wnb Houtopstanden' ligt. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente;
- de houtopstand waarin de bomen worden gekapt groter is dan 10 are (1.000 vierkante meter) of het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer.

De meldplicht geldt niet voor:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgesteld grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed
- f. uit populieren of wilgen bestaande
  1. wegbeplantingen
  2. beplantingen langs waterwegen, en
  3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- g. het dunnen van een houtopstand
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  1. ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
  2. Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken brede dan twee meter, en
  3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

De Wet natuurbescherming stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij het bevoegd gezag is, veelal de provincie. De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Ook kan de bescherming van een houtopstand zijn opgenomen in de planregels bij een bestemmingsplan. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd naar de bepalingen in de APV en naar de planregels in het bestemmingsplan te worden gekeken. In verband met de bepalingen uit de APV en/of het bestemmingsplan kan volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies.

Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

1.2.1 'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

 Movares samen werkt het